PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie

RWA-61-5/12/KS

Warszawa, dnia 3 sierpnia 2012 r.

DECYZJA RWA- 14 /2012

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Towarzystwu Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska S.A. z siedzibą w Warszawie polegające na stosowaniu w *Regulaminie prowadzenia indywidualnych kont emerytalnych Indywidualne Konto Emerytalne BNP PARIBAS FIO* postanowienia o treści *„Przedmiotem zwrotu może być wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKE (...)”*, które jest niezgodne z przepisem art. 37 ust 1a. ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych (Dz. U. Nr 116 poz. 1205),

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 17 listopada 2011 r.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Towarzystwu Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie **karę pieniężną** w wysokości **1 523 zł** (słownie: tysiąc pięćset dwadzieścia trzy złote), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura UOKiK w Warszawie (dalej również: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu) przeprowadził postępowanie wyjaśniające (znak RWA-401-1/11/ZT/AŻ) mające na celu kontrolę wzorców umów przedkładanych konsumentom do podpisu przez wybrane podmioty rynku finansowego oferujące produkty służące dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę.

W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu wystąpił m.in. do Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej także: TFI BNP Paribas Polska, Towarzystwo, Spółka) o przesłanie stosowanych wzorców umownych przedkładanych konsumentom przy zawieraniu umów dotyczących indywidualnych kont emerytalnych.

W odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKiK z dnia 5 września 2011 r. TFI BNP Paribas Polska przedstawiło m.in. obowiązujący od 1 września 2011 r. wzorzec umowny o nazwie: „*Regulamin prowadzenia indywidualnych kont emerytalnych Indywidualne Konto Emerytalne BNP PARIBAS FIO*" (dalej również: Regulamin IKE) oraz formularz obsługi dyspozycji oszczędzającego o nazwie *„Oświadczenie"*.

Prezes Urzędu ustalił, iż w § 18 ust. 7 Regulaminu IKE znajdowało się postanowienie o treści: *„Przedmiotem zwrotu może być wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKE (...)",* które mogło być niezgodne z przepisami ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych.

W piśmie z dnia 18 listopada 2011 r. Towarzystwo poinformowało, iż dokonało zmiany Regulaminu IKE poprzez wprowadzenie możliwości częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE. TFI BNP Paribas Polska przedstawiło nowy wzorzec umowny o nazwie: „*Regulamin prowadzenia indywidualnych kont emerytalnych Indywidualne Konto Emerytalne BNP PARIBAS FIO*" , który został wprowadzony do obrotu konsumenckiego w dniu 18 listopada 2011 r.

Zgodnie z § 18 ust. 7 ww. Regulaminu *„ Oszczędzający może wystąpić z pisemnym wnioskiem o dokonanie częściowego zwrotu pod warunkiem, że środki te pochodziły z wpłat na IKE i nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej. Częściowy zwrot następuje w terminie 30 dni od dnia złożenia stosowanego wniosku przez Oszczędzającego i następuje poprzez, według wyboru Oszczędzającego:*

1) *transfer jednostek uczestnictwa będących przedmiotem częściowego zwrotu na rejestr prowadzony na zasadach ogólnych , lub,*
2) *wypłatę środków pieniężnych pochodzących z odkupienia jednostek uczestnictwa będących przedmiotem częściowego zwrotu."*

Niezależnie od powyższego TFI BNP Paribas Polska wskazało, iż mimo funkcjonowania poprzedniego zapisu Regulaminu IKE, Towarzystwo w praktyce nie ograniczało możliwości częściowego zwrotu. TFI BNP Paribas Polska podniosło, iż stosowane formularze *„Oświadczeń"* (tj. formularze obsługi dyspozycji oszczędzającego), wypełniane przez oszczędzających w przypadku zamiaru dokonania zwrotu środków zgromadzonych na IKE, zawierały w swej treści możliwość wyboru dokonania częściowego zwrotu. Ponadto Towarzystwo wskazało, iż w okresie pierwszego półrocza 2011 r. przyjęło i zrealizowało wnioski o częściowy zwrot. Na potwierdzenie powyższego Spółka przedstawiła wydruk danych z raportu sporządzonego i przekazywanego do Komisji Nadzoru Finansowego

w związku z obowiązkami informacyjnymi towarzystw funduszy inwestycyjnych (okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2011 r.).

Wobec ustaleń dokonanych w postępowaniu wyjaśniającym postanowieniem z dnia 30 stycznia 2012 r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska S.A. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na stosowaniu w *Regulaminie prowadzenia indywidualnych kont emerytalnych Indywidualne Konto Emerytalne BNP PARIBAS FIO* postanowienia o treści *„Przedmiotem zwrotu może być wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKE (...)”*, które jest niezgodne z przepisem art. 37 ust. 1a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych (Dz. U. Nr 116 poz. 1205 ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2012 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów wybrane dokumenty i materiały uzyskane w toku ww. postępowania wyjaśniającego znak: RWA-401-1/11/ZT/AŻ.

Pismem z dnia 30 stycznia 2012 r. Towarzystwo zostało zawiadomione o wszczętym postępowaniu, jak również wezwane do udzielenia informacji i złożenia dokumentów w przedmiotowej sprawie.

TFI BNP Paribas Polska ustosunkowując się do zarzutów postawionych przez Prezesa Urzędu w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania wskazało, iż mimo braku uregulowania instytucji częściowego zwrotu w poprzednim brzmieniu Regulaminu IKE, Towarzystwo nigdy nie ograniczało oszczędzającym możliwości dokonania częściowego zwrotu. TFI BNP Paribas Polska poinformowało, iż zapewniła od strony operacyjnej przyjmowanie dyspozycji częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE. Na dowód powyższego Towarzystwo załączyło zaświadczenie wydane przez agenta transferowego Towarzystwa – spółkę ProService Agent Transferowy Sp. z o.o. potwierdzające, iż oszczędzający mieli możliwość dokonywania częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE TFI BNP Paribas Polska.

Ponadto, Towarzystwo wskazało, iż mimo nieprawidłowej treści Regulaminu IKE obowiązującego do 17 listopada 2011 r. obowiązujący w tym czasie statut funduszu BNP Paribas FIO wprost wskazywał w art. 32 pkt 22 iż *„Przedmiotem zwrotu może być całość lub część środków zgromadzonych na IKE. Szczegółowe zasady zwrotu środków zgromadzonych na IKE określone są w umowie o prowadzenie IKE oraz odpowiednim regulaminie”.*

Towarzystwo podniosło, iż jego zamiarem w żadnym wypadku nie było jakiekolwiek ograniczenie uprawnień konsumentów i w praktyce takie ograniczenie nie miało miejsca.

Towarzystwo zostało zawiadomione pismem z dnia 21 czerwca 2012 r. o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Warszawie.

Strona niniejszego postępowania nie skorzystała z prawa do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje

Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska S.A. z siedzibą w Warszawie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000031121 i prowadzi działalność m.in. polegającą na oferowaniu konsumentom produktów służących dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę.

TFI BNP Paribas Polska od 1 września 2011 r. do 17 listopada 2011 r. przy zawieraniu z klientami, będącymi konsumentami w rozumieniu art. 22^1 kodeksu cywilnego, tj. osobami fizycznymi dokonującymi czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z ich działalnością zawodową lub gospodarczą, umów o prowadzenie indywidualnych kont emerytalnych posługiwała się wzorcem umownym w rozumieniu art. 384 kodeksu cywilnego, zatytułowanym: : „*Regulamin prowadzenia indywidualnych kont emerytalnych Indywidualne Konto Emerytalne BNP PARIBAS FIO*"

Prezes UOKiK ustalił, iż w treści ww. wzorca umownego została wyłączona możliwość dokonania częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE. Zgodnie z § 18 ust. 7 ww. wzorca przedmiotem zwrotu mogła być wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKE.

W dniu 18 listopada 2011 r. Towarzystwo wprowadziło do obrotu konsumenckiego nowy wzorzec umowny. Przeprowadzona przez Delegaturę UOKiK w Warszawie analiza nowoopracowanego przez TFI BNP Paribas Polska wzorca umowy wykazało, iż nie zawiera on już w swojej treści postanowienia wskazanego w sentencji niniejszej decyzji.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje

Naruszenie interesu publicznoprawnego

Podstawą do rozstrzygania sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Dopiero wykazanie tej okoliczności pozwala na realizację celu ustawy, którym zgodnie z jej art. 1 ust. 1 jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

Przedmiotowa sprawa, w ocenie Prezesa UOKiK, ma charakter publicznoprawny, gdyż wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy obecnie są lub w przyszłości będą klientami TFI BNP Paribas Polska. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy – naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie zakazu z art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ust. 2 tego artykułu

definiuje tę praktykę jako godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców.

W świetle powyższego, zachowanie przedsiębiorcy może zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, gdy spełnione są równocześnie trzy przesłanki wyinterpretowane z art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy:

1. kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
2. zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności,
3. praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Ad 1. Strona postępowania (przedsiębiorca)

Zakaz naruszenia zbiorowych interesów konsumentów odnosi się do przedsiębiorców. Art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy, zgodnie z którą pod tym pojęciem rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.), a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Podmiot będący stroną niniejszego postępowania posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu powołanego powyżej art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzącą działalność gospodarczą we własnym imieniu. Tym samym oznacza to, iż zachowanie TFI PNB Paribas Polska podlega kontroli dokonywanej na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 2. Bezprawność działań Towarzystwa

Bezprawność, do której odwołał się ustawodawca wprowadzając do ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definicję praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, należy rozumieć jako sprzeczność z prawem.

Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa (por. J. Szwaja (red.): Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Prezes Urzędu oceniając zachowanie Towarzystwa pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów

zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne. Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) *źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.*

Zarzuty postawione BNP Paribas Polska w ramach niniejszego postępowania związane są z zawieranymi z konsumentami umowami o prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego. Prowadzenie ww. konta powinno odbywać się zgodnie z przepisami ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych. Prezes Urzędu ocenił zatem postanowienia Regulaminu IKE stosowanego przez TFI BNP Paribas Polska pod kątem ich zgodności z ww. uregulowaniami ustawowymi.

Odnosząc powyższe uwagi do przedmiotowej sprawy należy zauważyć, co następuje:

Stosownie do treści art. 37 ust. 1a ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych Oszczędzający może wystąpić o częściowy zwrot środków zgromadzonych na IKE pod warunkiem, że środki te pochodziły z wpłat na IKE.

Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu ustalił, iż we wzorcach umownych dotyczących indywidualnych kont emerytalnych TFI BNP Paribas Polska wykluczyło możliwość dokonania częściowego zwrotu środków z rachunku IKE. W § 18 ust. 7 *Regulaminu prowadzenia indywidualnych kont emerytalnych Indywidualne Konto Emerytalne BNP PARIBAS FIO*" znajdowało się postanowienie o treści: *„Przedmiotem zwrotu może być wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKE (...)"*.

W ocenie Prezesa UOKiK, opisane wyżej działanie polegające na wykluczeniu w Regulaminie IKE możliwości dokonania częściowego zwrotu stanowiło naruszenie ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych.

Argumenty Towarzystwa polegające na twierdzeniu, iż interesy konsumentów nie zostały naruszone ani zagrożone, gdyż Towarzystwo nigdy faktycznie nie ograniczało oszczędzającym możliwości dokonania częściowego zwrotu nie mogą znaleźć poparcia ze strony Prezesa Urzędu. Dla stwierdzenia stosowania przez TFI BNP Paribas Polska praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów wystarczająca jest potencjalna możliwość ich naruszenia, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Nie pozostawia wątpliwości, iż postanowienie Regulaminu IKE informujące konsumenta o możliwości zwrotu wyłącznie całości środków zgromadzonych na IKE narusza chronione przepisami ustawy interesy konsumentów.

W dniu 18 listopada 2011 r. Towarzystwo wprowadziło do obrotu konsumenckiego nowy wzorzec umowny, w którym została przewidziana możliwość częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE. Tym samym TFI BNP Paribas Polska dostosowało treść wzorca umownego do art. 37 ust. 1a ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych, co gwarantuje w konsekwencji zawieranie przez Towarzystwo umów zgodnych w tym zakresie z ww. ustawą.

Ad 3. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Dla stwierdzenia przez Prezesa Urzędu stosowania przez przedsiębiorcę praktyki określonej w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest również wykazanie, iż w wyniku jej stosowania przez przedsiębiorcę naruszony lub zagrożony został zbiorowy interes konsumentów. Wskazać należy, iż ww. ustawa nie definiuje pojęcia *zbiorowy interes konsumentów*, a art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje jedynie, iż nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów.

W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów – wszystkich konsumentów będących lub mogących być klientami TFI BNP Paribas Polska. Należy przy tym wskazać, że zdaniem Sądu Najwyższego wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy [*vide:* wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 r.; sygn. akt III SK 27/07].

Mając na uwadze, że zostały spełnione wszystkie przesłanki pozwalające uznać zachowanie przedsiębiorcy za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, jak również fakt zaprzestania ich stosowania, **orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.**

Ad II sentencji decyzji

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Z powołanego wyżej przepisu wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny. Zatem o tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje Prezes UOKiK w ramach uznania administracyjnego. Zwrócić należy uwagę, iż przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 ww. ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej, wymieniając w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Podkreślić należy, iż sankcja w postaci nałożenia kary może być na przedsiębiorcę nałożona niezależnie od tego, czy dopuścił się on naruszenia umyślnie, czy też nieumyślnie.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, przede wszystkim charakter naruszenia, które przypisano TFI BNP Paribas Polska Prezes Urzędu uznał nałożenie kary pieniężnej za uzasadnione.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane w niniejszej decyzji działania podejmowane przez Towarzystwo w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej powinny były uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Zebrane wyjaśnienia i informacje mogą wskazywać na co najmniej nieumyślne działanie.

Pamiętać należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. TFI BNP Paribas Polska winno zatem zdawać sobie sprawę z konieczności konstruowania wzorców umownych z uwzględnieniem przepisów ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych. Towarzystwo określając warunki umowne stosowane w obrocie konsumenckim nie może godzić w interesy swoich kontrahentów, a zatem nie może wprowadzać regulacji niezgodnych z przepisami powszechnie obowiązującymi.

Przychód osiągnięty przez TFI BNP Paribas Polska w roku poprzedzającym wydanie niniejszej decyzji w kwocie […] ustalono na podstawie złożonego przez Towarzystwo zeznania podatkowego CIT -8. Maksymalna wysokość kary mogła zatem wynieść […] zł.

Oszacowanie wysokości kary przebiegało dwuetapowo. Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał bowiem oceny wagi stwierdzonego naruszenia i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wysokość kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

W punkcie I sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez BNP Paribas Polska praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów co daje podstawę do nałożenia na Towarzystwo kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przy szacowaniu wagi tego naruszenia wzięto pod uwagę, iż praktyka, której stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w pkt. I sentencji niniejszej decyzji polegała na niewypełnianiu na etapie zawierania kontraktu dyspozycji przepisu ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych. Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął pod uwagę, że Towarzystwo w Regulaminie IKE wyłączyło możliwość częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE wbrew dyspozycji art. 37 ust. 1a ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych.

Prezes UOKiK uwzględnił również, iż przypisana Towarzystwu praktyka nie miała charakteru długotrwałego, była bowiem stosowana od 1 września 2011 r. do 17 listopada 2011 r.

Ocena wagi stwierdzonego naruszenia pozwoliła Prezesowi Urzędu na stwierdzenie, iż waga naruszenia wynikająca ze stosowania postanowienia zakwestionowanego w pkt I sentencji niniejszej decyzji kształtuje się na poziomie […] przychodu osiągniętego przez Towarzystwo w 2011 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość […] przychodu osiągniętego przez TFI BNP Paribas Polska wynosi […]. […]Wobec powyższego, za naruszenie stwierdzone w pkt. I sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na przedsiębiorcę **karę pieniężną w wysokości 1 523 zł** (słownie:

tysiąc pięćset dwadzieścia trzy złote) co stanowi […] % przychodu osiągniętego w 2011 r. i […] % kary maksymalnej.

W świetle powyższych okoliczności, w opinii Prezesa UOKiK, uznać należy, że kara pieniężna nałożona na TFI BNP Paribas Polska jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie nr:

NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479^{28} § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie.

Dyrektor
Delegatury UOKIK
w Warszawie
/podpis/

Otrzymuje: